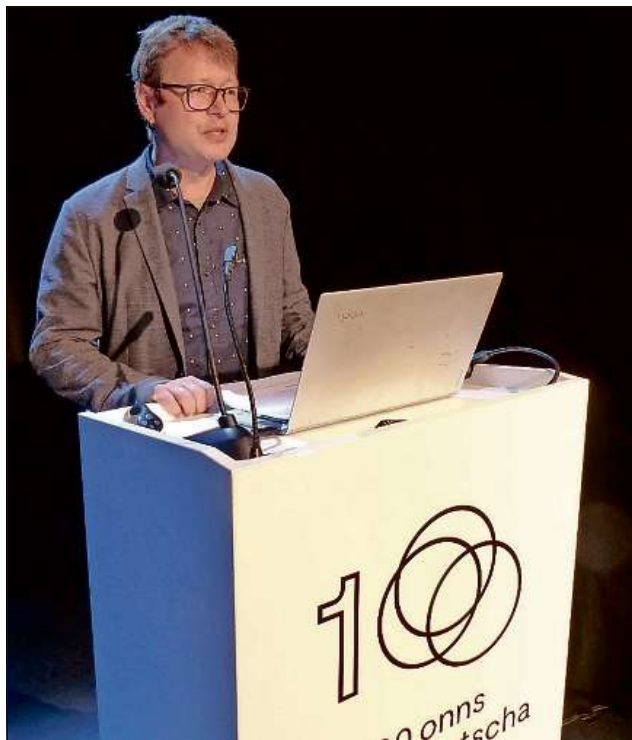

Il professor da l'Universitad da Friburg, Ralph Berthele, ha cumpareglià la situaziun da diversas linguas minoritaras.

Erwin Ardüser ha moderà ils referats ed auters arranschaments ch'han gì lieu venderdi en la Tribuna gronda.

FOTOS F. ANDRY

«Rumantschs sutvaliteschan lur lingua»

Referat da Ralph Berthele da l'Universitad da Friburg

■ (anr/fa) La vitalitad d'ina lingua na dependa betg exclusivamain da la quantitad da ses pledaders. Tenor il professor Ralph Berthele ha la maiortad da las linguas sin il mund damain persunas che las discurren ch'il rumantsch. «Romanisch als Grosssprache» era il titel in zic provocant dal referat ch'il linguist *Ralph Berthele* ha tegnì venderdi a Zuoz en occasiun dal giubileum da 100 onns Lia Rumantscha (LR). El è professor tar l'institut per plurilinguitad da l'Universitad da Friburg. Avant che referir ha el tradì il pli nov studi scientific, numnadamain examinar la pussaivladad da manar scolas trilinguas. Sco che *Johannes Flury*, il presi-

dent da la LR, ha manegjà fiss San Murèzzan predestinà per quest project: «Cusseglia governativ *Jon Domenic Parolini* ha ditg ch'el fissia avert per in tal project, uss èsi da guardar sch'il studi daventa concret.»

Rumantsch detg vital en cumparegliaziun

Dond ina survista a la situaziun da bleras linguas minoritaras ha il linguist Berthele constatà ch'il rumantsch saja, «malgrà il relativamain pitschen dumber da persunas che al discurren», detg vital: «En cumparegliaziun cun linguas pitschnas da circa milli pledaders en il mund tutga il rumantsch tar las linguas

grondas.» Il referent ha mussà ch'i dat bleras linguas pli ferm muribundas ch'il rumantsch: «Ed en connex cun la quantitad da la glieud che discurren ina lingua pon ins dir che la gronda part da las linguas sin il mund han damain pledaders ch'il rumantsch.» Mo a l'ur ha el menziunà ch'el haja l'impressiun che bleras Rumantschas e bliers Rumantschs sutvaliteschan l'avantag ch'els hajan cun savair questa lingua: «Per chattar ina nova piazza da lavur po il rumantsch er esser in agid, p. ex. en l'administraziun federala.» Berthele ha accentuà ch'il rumantsch saja però dependent da las Rumantschas e dals Rumantschs ch'al discurren.